

TRENČIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
K R A J

kvcv.sk

Proces analýzy potrieb stredoškolskej mládeže v Trenčianskom kraji

Vyhodnotenie dotazníka
„Voľný čas mládeže v Trenčianskom kraji“

Úvod

Analýza potrieb stredoškolskej mládeže v Trenčianskom kraji bola realizovaná ako súčasť plnenia Akčného plánu Krajského mládežníckeho parlamentu Trenčianskeho samosprávneho kraja (KMP TSK), ktorý pôsobí ako poradný orgán predsedu TSK v oblasti mládežníckej politiky. Cieľovú skupinu výskumu tvorila mládež študujúca na stredných školách v Trenčianskom kraji. Cieľom výskumu bolo získať poznatky o ich potrebách, spôsoboch trávenia voľného času a faktoroch ovplyvňujúcich ich zapájanie sa do voľnočasových aktivít. Zo získaných poznatkov vytvoriť podklad pre plánovanie a smerovanie aktivít v oblasti práce s mládežou v Trenčianskom kraji.

Realizácia výskumu bola zároveň postavená na princípe participácie mladých ľudí, pretože do prípravy dotazníka a jeho šírenia sa aktívne zapojili členovia predsedníctva KMP TSK. Dotazník sa šíril medzi mládežou aj prostredníctvom školských parlamentov na stredných školách a mládežníckych parlamentov miest Trenčianskeho kraja.

Na zabezpečení širokého dosahu dotazníka sa celkovo podieľali:

- Krajské centrum voľného času v Trenčíne,
- Odbor školstva TSK,
- Oddelenie komunikácie a medzinárodných vzťahov TSK,
- SŠ TN kraja prostredníctvom riaditeľov, učiteľov a koordinátorov školských parlamentov,
- koordinátori práce s mládežou v jednotlivých mestách TN kraja,
- Krajský mládežnícky parlament TSK a
- partnerské organizácie pôsobiace v oblasti práce s mládežou.

Takto nastavený proces zberu dát predstavuje príklad spolupráce medzi mládežníckymi štruktúrami, školami a samosprávou a zároveň napĺňa princíp participácie, teda zapájania mladých ľudí do tvorby regionálnej politiky v oblasti práce s mládežou.

Obsah

Úvod	1
Obsah	2
Metodika zberu dát	3
Vyhodnotenie dotazníka	5
Otázka č. 1: Vek respondentov	5
Otázka č. 2: Pohlavie respondentov	6
Otázka č. 3: Okres štúdia respondentov	6
Otázka č. 4: Okres bydliska respondentov	8
Otázka č. 5: Typ školy	9
Otázka č. 6: Podiel internátnych študentov	10
Otázka č. 7: Množstvo voľného času počas pracovného týždňa	11
Otázka č. 8: Preferovaný čas realizácie organizovaných aktivít	12
Otázka č. 9: Najčastejšie formy trávenia voľného času počas pracovného týždňa ...	13
Otázka č. 10: Štruktúra večerného času stredoškolskej mládeže (po 18:00 hod.) ...	15
Otázka č. 11: Dostupnosť voľnočasových možností v mieste bydliska	16
Otázka č. 12: Reálna dostupnosť voľnočasových priestorov	17
Otázka č. 13: Večerná dostupnosť voľnočasových priestorov	18
Otázka č. 14: Miera využívania dostupných voľnočasových priestorov	19
Otázka č. 15: Záujem o voľnočasové aktivity	20
Otázka č. 16: Záujem o vzdelávacie a rozvojové aktivity	21
Otázka č. 17: Záujem o pravidelný večerný program pre mládež	22
Otázka č. 18: Hodnotenie voľnočasových možností na internátoch	23
Otázka č. 19: Očakávané prínosy kvalitného voľnočasového programu	24
Otázka č. 20: Identifikované bariéry trávenia voľného času	25
Otázka č. 21 Najčastejšie prekážky účasti na voľnočasových aktivitách	26
Otázka č. 22: Miesto trávenia voľného času počas pracovného týždňa	28
Zhrnutie výsledkov	30
Odporúčania pre prax	32
Záver	34

Metodika zberu dát

Zber dát bol realizovaný formou anonymného online dotazníka s názvom „*Voľný čas mládeže v Trenčianskom kraji*“ v období od 26.1.2026 do 6.2.2026. Dotazník pozostával celkovo z 22 otázok, pričom 12 otázok bolo uzavretých s výberom jednej odpovede, 7 otázok umožňovalo výber viacerých odpovedí a 3 otázky boli otvorené s možnosťou uvedenia vlastnej odpovede. Kombinácia uzavretých a otvorených otázok umožnila zachytiť údaje o správaní a preferenciách respondentov a zároveň poskytnúť priestor pre individuálne hodnotenie potrieb mládeže v Trenčianskom kraji.

Zber dát vychádzal z potreby identifikovať potreby, bariéry, vzorce správania mladých ľudí a vytvoriť tak podklad pre plánovanie aktivít v oblasti práce s mládežou v Trenčianskom kraji.

Dotazník bol distribuovaný, ako sme už spomínali, prostredníctvom viacerých komunikačných kanálov s cieľom osloviť čo najviac respondentov, teda mládež v rámci celého Trenčianskeho kraja.

Dotazník vyplnilo celkovo **3069** mladých ľudí v Trenčianskom kraji, konkrétne stredoškolákov. Vzorka pokrýva všetkých deväť okresov kraja a zahŕňa študentov rôznych typov stredných škôl, čo umožňuje identifikovať potreby a trendy v trávení voľného času naprieč celým regiónom. Dotazník vyplňali študenti podľa svojho vlastného úsudku, čiže môžeme hovoriť o subjektívnom hodnotení respondentov.

Získané údaje boli spracované kvantitatívnou analýzou vo forme percentuálneho vyhodnotenia jednotlivých odpovedí (automaticky cez Google form). Pri otázkach s možnosťou viacerých odpovedí bol podiel vyjadrený vo vzťahu k celkovému počtu respondentov. Otvorené odpovede boli tematicky analyzované a kategorizované do významových skupín (podľa „kódov“) s cieľom identifikovať opakujúce sa motívy a prekážky.

Výsledky dotazníka vychádzajú z online zberu dát realizovaného na báze dobrovoľnej účasti v rámci Trenčianskeho kraja. Údaje vychádzajú zo subjektívneho hodnotenia respondentov a môžu byť ovplyvnené buď individuálnou interpretáciou

otázok alebo aktuálnou životnou situáciou. Napriek uvedeným limitom vysoký počet odpovedí a pokrytie všetkých okresov umožňujú identifikovať významné tendencie a relevantné podnety pre plánovanie práce s mládežou na regionálnej úrovni.

Vyhodnotenie dotazníka

Táto kapitola prináša prehľad výsledkov dotazníka, pričom prezentované údaje poskytnú obraz o tom, ako mládež na stredných školách vníma svoje voľnočasové možnosti, akým spôsobom trávi voľný čas a aké faktory ovplyvňujú jej zapájanie do aktivít.

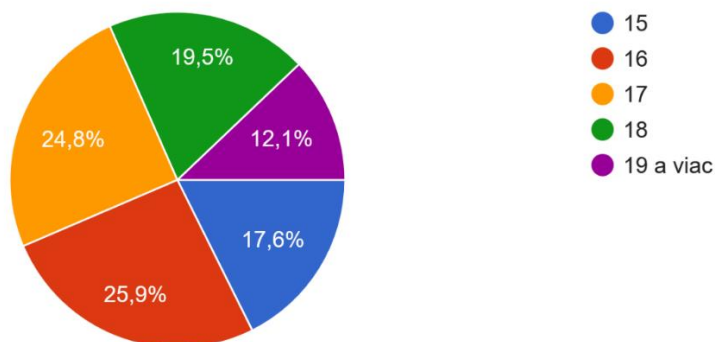
Vyhodnotenie je spracované postupne podľa jednotlivých otázok dotazníka. Cieľom je poskytnúť ucelený pohľad na aktuálnu situáciu mládeže v Trenčianskom kraji, identifikovať potreby, dominantné trendy i prekážky pri trávení voľného času a vytvoriť základ pre plánovanie aktivít pre stredoškolskú mládež v rámci kraja.

Pri interpretácii výsledkov sa zameriavame nielen na samotné percentuálne rozloženie odpovedí, ale aj na vzťahy medzi jednotlivými otázkami (napr. dostupnosť vs. využívanie, deklarovaný záujem vs. reálne správanie, bariéry vs. časová kapacita). Cieľom nie je len opis dát, ale pomenovanie systémových bariér a príležitostí, ktoré ovplyvňujú zapájanie mladých ľudí do voľnočasových aktivít na regionálnej úrovni.

Otázka č. 1: Vek respondentov

1. Vek:

3 069 odpovedí

Graf 1 Veková štruktúra respondentov

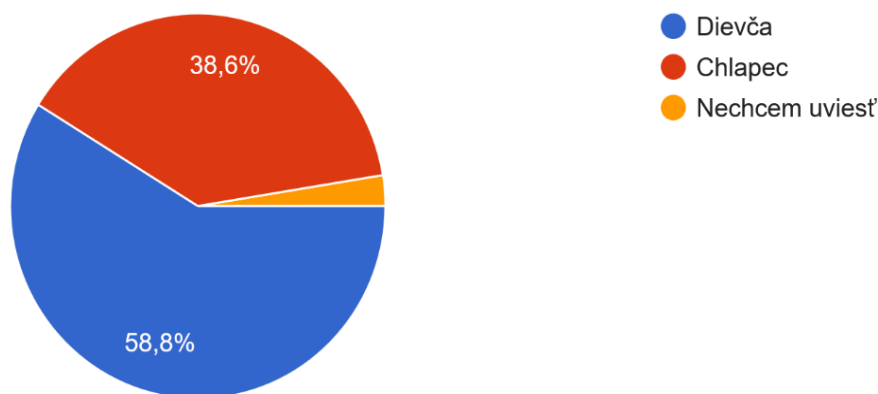
Graf č. 1 znázorňuje vekové rozloženie respondentov zapojených do prieskumu. Najpočetnejšiu skupinu tvorili **16-roční študenti (25,9 %)** a **17-roční študenti**

(**24,8 %**). Spolu tieto dve vekové kategórie predstavujú viac ako polovicu celkovej vzorky, t.j. 50,7 %. Respondenti vo veku **18 rokov** tvorili **19,5 %** vzorky a **15-roční študenti 17,6 %**. Najnižšie zastúpenie mali respondenti vo veku **19 rokov a viac (12,1 %)**.

Otázka č. 2: Pohlavie respondentov

2. Pohlavie:

3 069 odpovedí

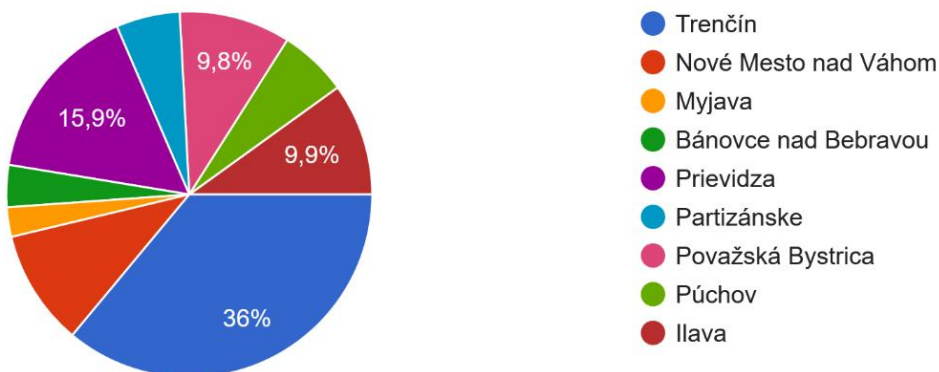
Graf 2 Pohlavie respondentov

Graf č. 2 znázorňuje pohlavie respondentov zapojených do prieskumu. Najväčší podiel tvorili **dievčatá (58,8 %)**, **chlapci** predstavovali **38,6 %** a približne **2,6 %** respondentov pohlavie nechcelo uviesť. Zastúpenie oboch pohlaví poskytuje základ na analýzu trendov v rámci skúmanej vzorky stredoškolskej mládeže v Trenčianskom kraji.

Otázka č. 3: Okres štúdia respondentov

3. V akom okrese študuješ?

3 069 odpovedí

Graf 3 Okres štúdia respondentov

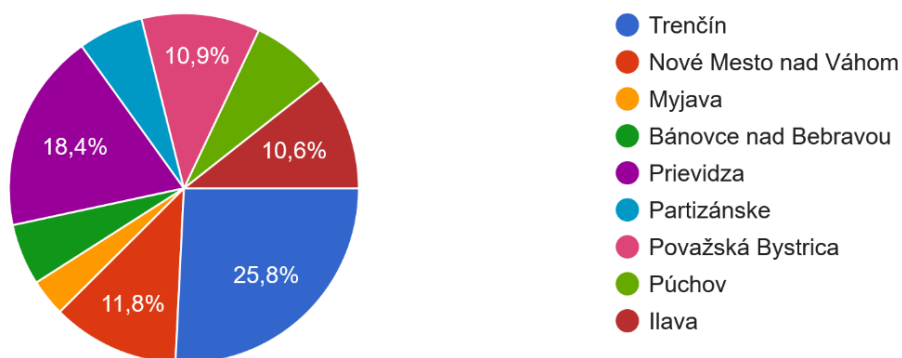
Graf č. 3 znázorňuje rozloženie respondentov podľa okresu, v ktorom študujú. Najvyššie zastúpenie má okres **Trenčín** až **36 %**. Druhý najvyšší podiel predstavuje okres **Prievidza**, a to **15,9 %**. Okresy **Nové Mesto nad Váhom (9,9 %)** a **Považská Bystrica (9,8 %)** vykazujú takmer identické zastúpenie respondentov. Ostatné okresy **Partizánske (5,6 %)**, **Myjava**, **Bánovce nad Bebravou**, **Púchov**, **Ilava** majú nižší, ale stabilný podiel respondentov.

Pri interpretácii regionálnych rozdielov pri otázke na okres štúdia je potrebné zohľadniť postavenie krajského mesta a koncentráciu stredných škôl v meste Trenčín. Zároveň však z výsledkov vyplýva, že dotazník pokryl všetkých 9 okresov v Trenčianskom kraji, čím je možné realizovať porovnávaciu analýzu okresov a identifikovať regionálne špecifiká potrieb mládeže.

Otázka č. 4: Okres bydliska respondentov

4. V akom okrese bývaš?

3 069 odpovedí

Graf 4 Okres bydliska respondentov

Graf č. 4 znázorňuje územné rozloženie respondentov podľa okresu ich bydliska. Najvyššie zastúpenie má okres **Trenčín (25,8%)**, potom nasleduje okres **Prievidza (18,4%)**, okres **Nové Mesto nad Váhom (11,8%)**, **Ilava (10,6%)** a **Považská Bystrica (10,9%)**. Menšie podiely zastúpenia majú okresy **Myjava (3,4%)**, **Bánovce nad Bebravou (5,7%)**, **Partizánske (6%)** a **Púchov (7,3%)**.

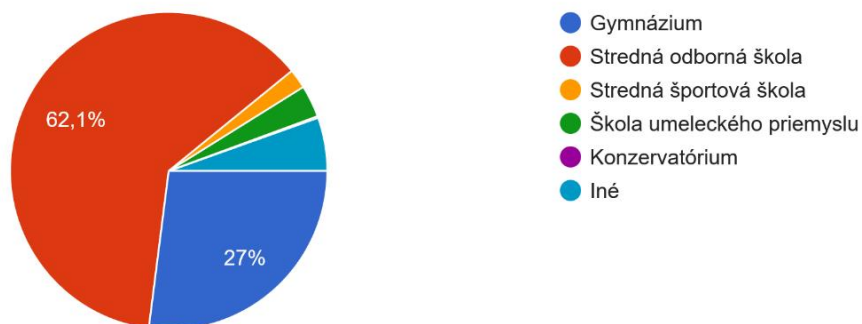
Podiel okresu Trenčín je pri bydlisku nižší než pri mieste štúdia, čo naznačuje, že časť študentov dochádza do krajského mesta z iných okresov. Táto skutočnosť je významná z hľadiska analýzy dostupnosti voľnočasových príležitostí, keďže potreby mládeže sa nemusia viazať iba na okres štúdia, ale aj na miesto ich trvalého pobytu.

Regionálne rozdiely v infraštruktúre, dopravnej dostupnosti a ponuke aktivít preto môžu mať rozdielny dopad počas týždňa a počas víkendov.

Otázka č. 5: Typ školy

5. Aký typ školy navštevuješ?

3 069 odpovedí

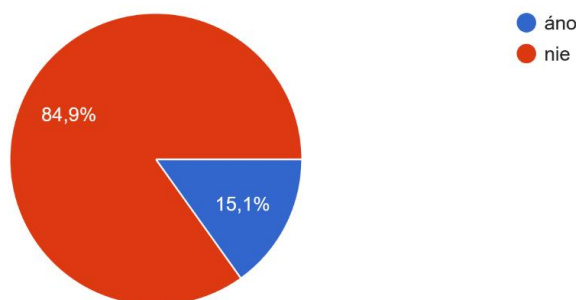
Graf 5 Typ navštevovanej školy

Graf č. 5 znázorňuje rozloženie respondentov podľa typu strednej školy, ktorú navštevujú. Z dostupných dát vyplýva, že najväčší podiel respondentov tvoria študenti **stredných odborných škôl (62,1 %)**, zatiaľ čo študenti **gymnázií** predstavujú **27 %**. Ostatné typy škôl ako stredné športové školy, školy umeleckého priemyslu, konzervatóriá a i. predstavujú spolu približne 11 % vzorky. Rozloženie týchto údajov zodpovedá reálnej štruktúre stredoškolského vzdelávania, nakoľko stredné odborné školy tvoria dominantnú časť siete stredných škôl aj z hľadiska počtu študentov.

Otázka č. 6: Podiel internátnych študentov

6. Bývaš počas týždňa na internáte?

3 069 odpovedí

Graf 6 Podiel internátnych študentov

Graf č. 6 znázorňuje podiel respondentov, ktorí počas týždňa (pondelok – piatok), bývajú na internáte. Až **84,9 %** respondentov uviedlo, že na internáte počas týždňa nebýva, zvyšných **15,1 %** teda tvoria študenti bývajúci na internáte, t. j. internátni študenti. Študenti s internátnym ubytovaním predstavujú špecifickú cieľovú skupinu, pretože ich možnosti trávenia voľného času sú ovplyvnené režimom internátu, školskými pravidlami a obmedzenou mobilitou.

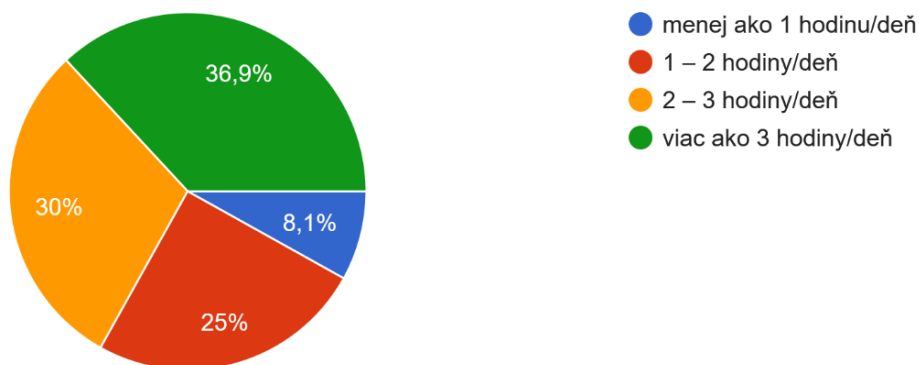
Pozn.: Z pohľadu analýzy potrieb je dôležité zohľadniť skutočnosť, že školské internáty môžu zvýšiť význam školského prostredia ako primárneho priestoru voľného času, posilňovať sociálne väzby v rámci prostredia a obmedzovať mobilitu mládeže počas týždňa.

VOLNÝ ČAS

Otázka č. 7: Množstvo voľného času počas pracovného týždňa

7. Koľko voľného času máš denne po škole a povinnostiach?

3 069 odpovedí

Graf 7 Množstvo voľného času počas pracovného týždňa

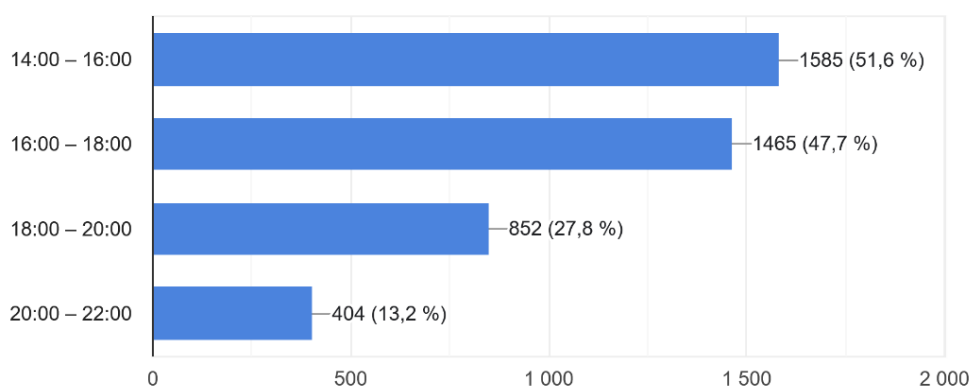
Graf č. 7 znázorňuje subjektívne zhodnotenie množstva voľného času, ktorý majú respondenti denne po skončení školy a splnení povinností. Najväčší podiel respondentov (**36,9 %**) uviedol, že má viac ako 3 hodiny voľného času denne. Ďalších **30 %** respondentov deklarovalo 2 až 3 hodiny voľného času denne a **25 %** uviedlo 1 až 2 hodiny denne. Menej ako 1 hodinu voľného času denne má **8,1 %** respondentov. Z údajov vyplýva, že približne dve tretiny respondentov (66,9 %) disponujú aspoň dvoma hodinami voľného času denne. Súčasne však takmer tretina mládeže (33,1 %) uvádza maximálne 1 až 2 hodiny alebo menej, čo môže predstavovať limitujúci faktor pre zapájanie sa do organizovaných aktivít.

Pri plánovaní aktivít je teda potrebné zohľadniť, že tretina mládeže disponuje obmedzeným časovým priestorom, čo bude potrebné zobrať do úvahy pri vytváraní voľnočasových aktivít.

Otázka č. 8: Preferovaný čas realizácie organizovaných aktivít

8. Kedy by si najradšej chodil/a na organizované aktivity? (môžeš označiť viac odpovedí).

3 069 odpovedí

Graf 8 Preferovaný čas realizácie organizovaných aktivít

Graf č. 8 znázorňuje preferovaný čas organizovaných aktivít. Najvyšší záujem o aktivity majú respondenti v čase od 14:00 do 16:00 hod. s percentuálnym podielom **51,6 %**; **47,7 %** respondentov prejavilo záujem o čas medzi 16:00 a 18:00 hod. Menej preferovaný je čas od 18:00 do 20:00 hod. (**27,8 %**) a najnižší záujem je o večerné aktivity v intervale od 20:00 do 22:00 hod. (**13,2 %**).

Výsledky naznačujú, že optimálny čas realizácie organizovaných aktivít je bezprostredne po vyučovaní, pričom preferencie postupne klesajú s narastajúcou večernou hodinou.

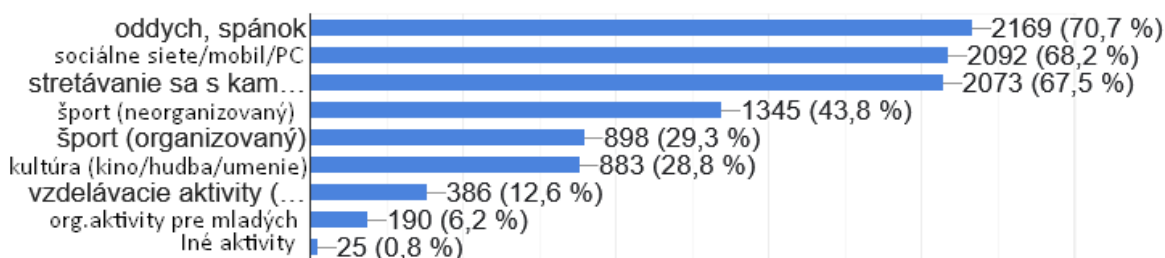
Dané zistenia korešpondujú s údajmi o vnímaní časovej záťaže (otázka č. 7) a potvrdzujú význam plánovania aktivít v skorších popoludňajších hodinách. Nízky záujem o večerné termíny môže súvisieť s únavou, domácou prípravou na vyučovanie alebo dochádzkovou vzdialenosťou.

Otázka č. 9: Najčastejšie formy trávenia voľného času počas pracovného týždňa

9. Ako najradšej tráviš voľný čas cez týždeň?

(môžeš označiť viac odpovedí)

3 069 odpovedí

Graf 9 Najčastejšie formy trávenia voľného času v týždni

Graf č. 9 prezentuje najčastejšie spôsoby trávenia voľného času počas pracovného týždňa. Najčastejším spôsobom trávenia voľného času je **oddych a spánok**, ktorý uviedlo 70,7 % respondentov. Nasleduje **trávenie času na sociálnych sieťach, mobile alebo počítači** (68,2 %) a **stretávanie sa s kamarátmi** (67,5 %).

Výraznejšie zastúpenie má aj **neorganizovaný šport**, ktorému sa vo voľnom čase venuje 43,8 % respondentov. Menej mladých ľudí uviedlo **organizovaný šport** (29,3 %) a **kultúrne aktivity, ako kino, hudba či umenie** 28,8 % respondentov.

Podstatne menšia časť respondentov trávi voľný čas **vzdelávacími aktivitami** – (12,6 %) a **organizovanými aktivitami pre mladých** – (6,2 %). Iné aktivity uviedlo 0,8 % respondentov.

Uvedené výsledky naznačujú, že voľný čas mládeže počas týždňa je primárne orientovaný na regeneráciu, digitálne prostredie a neformálne rovesnícke interakcie. Organizované aktivity síce predstavujú súčasť voľnočasového správania, avšak netvorí jeho dominantnú časť. Tieto zistenia korešpondujú s identifikovanými bariérami v oblasti časových možností a dostupnosti, a tak poukazujú na individuálne trávený voľný čas s digitalizovaným charakterom.

Rozloženie aktivít nám poukazuje aj na vzťah medzi: dostupnými možnosťami, časom a reálnymi preferenciami mladých ľudí, teda spôsobom trávenia voľného času. Spôsob trávenia voľného času mládeže nemožno interpretovať iba ako dôsledok nezaujmu o organizované aktivity. Výsledky naznačujú, že zapájanie mladých ľudí ovplyvňuje kombinácia viacerých faktorov, najmä ich časové možnosti, finančná dostupnosť, atraktivita programu a dostupnosť vhodných priestorov.

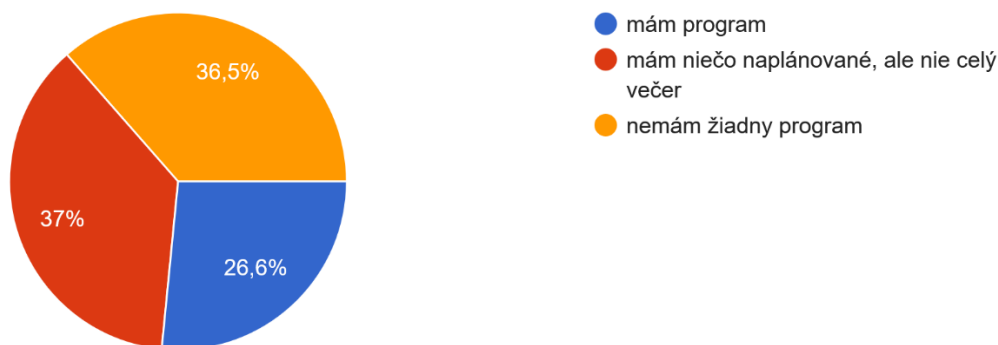
Z pohľadu strategického plánovania preto nejde iba o otázku motivácie mládeže, ale predovšetkým o potrebu vytvárať podmienky, ktoré umožnia širšie zapojenie mladých ľudí do organizovaných foriem voľnočasových aktivít.

Posilnenie organizovaných foriem voľného času si preto vyžaduje systematické zohľadnenie časových možností mládeže, finančnej dostupnosti a lokálnych podmienok, v ktorých žijú. Nestačí iba rozširovať ponuku aktivít, ale je potrebné vytvárať také podmienky, ktoré mladým ľuďom reálne umožnia sa do nich zapojiť.

Otázka č. 10: Štruktúra večerného času stredoškolskej mládeže (po 18:00 hod.)

10. Čo robíš najčastejšie večer (po 18:00 hod.)?

3 069 odpovedí

Graf 10 Štruktúra večerného času mládeže

Graf č. 10 znázorňuje odpovede respondentov na otázku, ako najčastejšie vyzerajú ich večerné aktivity (po 18:00 hod.). Plánovaný program na celý večer uviedlo **26,6 %** respondentov. Najväčší podiel mladých ľudí (**37 %**) uviedol, že má niečo naplánované, avšak nie celý večer. Bez akéhokoľvek programu trávi večer **36,5 %** respondentov. Výsledky naznačujú, že večerný čas nie je pre väčšinu mládeže pevne štruktúrovaný. Hoci približne dve tretiny respondentov majú aspoň čiastočne naplánovaný večer, približne štvrtina má program organizovaný v plnom rozsahu. Významná časť mládeže (viac ako tretina) večer trávi bez konkrétneho programu.

V kontexte predchádzajúcich zistení možno konštatovať, že večerné aktivity sú menej systematicky organizované, čo súvisí s preferenciou skorších popoludňajších časov (14:00 – 18:00) pre organizované aktivity. Večerné hodiny preto predstavujú skôr priestor individuálneho alebo neformálneho trávenia času.

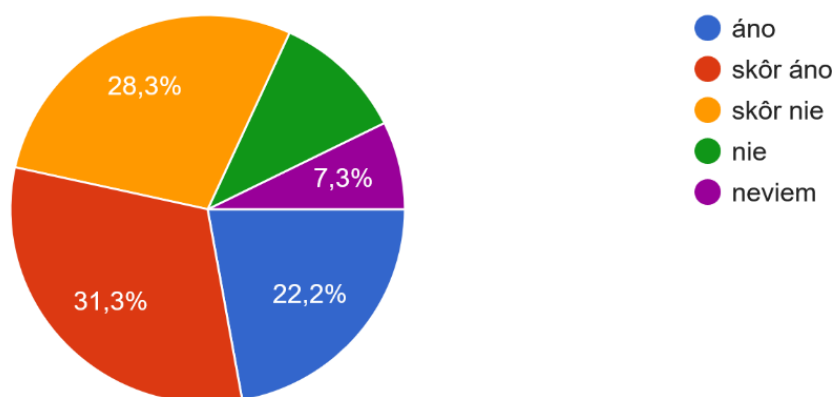
Pri plánovaní večerných aktivít je teda potrebné zohľadniť únavu, školské povinnosti a dopravnú dostupnosť. Večerné programy by mali byť: ciele, atraktívne pre študentov a realizované v bezpečnom a dostupnom prostredí.

MOŽNOSTI A PRIESTOR PRE MLÁDEŽ

Otázka č. 11: Dostupnosť voľnočasových možností v mieste bydliska

11. Máš vo svojom okolí cez týždeň dosť možností na trávenie voľného času?

3 069 odpovedí

Graf 11 Dostupnosť voľnočasových možností v mieste bydliska

Graf č. 11 prezentuje odpovede respondentov na otázku, či majú vo svojom okolí počas týždňa dostatok možností na trávenie voľného času. Kladnú odpoveď („**áno**“) uviedlo **22,2 %** respondentov a ďalších **31,3 %** zvolilo možnosť „**skôr áno**“. Spolu teda viac ako polovica respondentov (53,5 %) vníma dostupnosť možností vo svojom okolí pozitívne. Na druhej strane, **28,3 %** respondentov uviedlo „**skôr nie**“ a približne **11 %** odpovedalo „**nie**“. Negatívne hodnotenie tak dosahuje spolu približne 39 % odpovedí. Možnosť „**neviem**“ zvolilo **7,3 %** respondentov.

Výsledky naznačujú, že hoci väčšina mládeže vníma ponuku voľnočasových možností ako relatívne dostatočnú, významná časť respondentov pociťuje nedostatok príležitostí vo svojom okolí. Takmer štyria z desiatich mladých ľudí tak nemajú pocit, že majú k dispozícii dostatok možností počas pracovného týždňa.

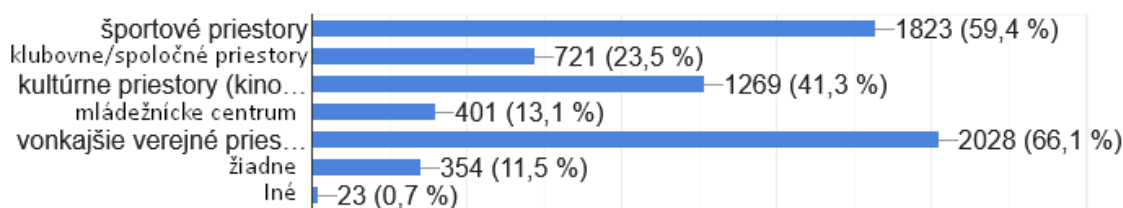
V kontexte predchádzajúcich zistení je dôležité rozlišovať medzi objektívnou existenciou aktivít a subjektívnym vnímaním ich dostupnosti. Aj tam, kde aktivity existujú, nemusia byť vnímané ako časovo, finančne alebo polohovo dostupné.

Zároveň si dovoľujeme konštatovať, že aj tam, kde priestory existujú nemusia byť vnímané ako atraktívne, zmysluplné pre mládež a časovo alebo finančne dostupné.

Otázka č. 12: Reálna dostupnosť voľnočasových priestorov

12. Čo z toho máš reálne k dispozícii? (môžeš označiť viac odpovedí)

3 069 odpovedí

Graf 12 Reálna dostupnosť voľnočasových priestorov

Graf č. 12 znázorňuje reálnu dostupnosť priestorov a možností, ktoré majú respondenti k dispozícii. Z uvedených dát vyplýva, že najčastejšie respondenti uviedli **vonkajšie verejné priestory (66,1 %)** a **športové priestory (59,4 %)**. Kultúrne priestory (kino, kultúrne domy, knižnice) majú k dispozícii **41,3 %** respondentov. Menší podiel odpovedí tvorili špecifické individuálne možnosti (napr. príroda, fitnesscentrum a pod.), ktoré sa však objavujú len ojedinele.

V nadväznosti na otázku č. 11 („Máš vo svojom okolí cez týždeň dosť možností na trávenie voľného času?“) sa ukazuje dôležitý rozdiel medzi fyzickou existenciou priestoru a subjektívnym vnímaním respondentov o ich využiteľnosti (39 % respondentov uviedlo nedostatok možností vo svojom okolí.)

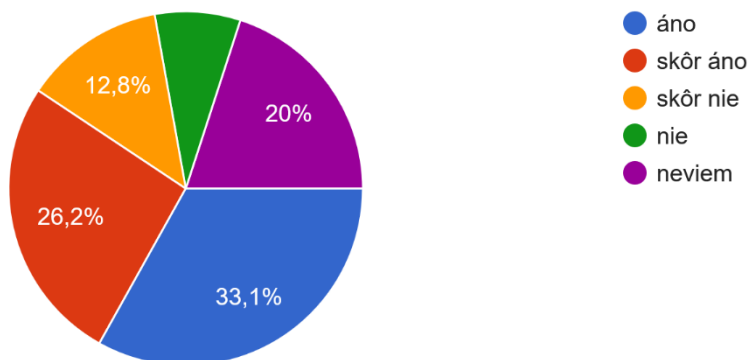
Samotná existencia priestoru automaticky neznamená jeho aktívne využívanie. Napriek relatívnej dostupnosti priestorov dominuje model trávenia voľného času doma, online a v neformálnych rovesníckych skupinách, a teda organizované aktivity netvoria dominantnú časť správania.

Z hľadiska plánovania aktivít pre mládež by sme sa mali zamerať na zaktívnenie už existujúcich priestorov, zvýšenie informovanosti o dostupných možnostiach, zníženie finančných bariér a i.

Otázka č. 13: Večerná dostupnosť voľnočasových priestorov

13. Môžeš tieto priestory využívať aj večer po (18:00 hod.)?

3 069 odpovedí

Graf 13 Večerná dostupnosť voľnočasových priestorov

Graf č. 13 znázorňuje odpovede respondentov na otázku, či môžu priestory dostupné v ich okolí využívať aj vo večerných hodinách, a teda po 18:00 hod. Kladnú odpoveď („**áno**“) uviedlo **33,1 %** respondentov a ďalších **26,2 %** odpovedalo „**skôr áno**“. Spolu teda približne 59,3 % mladých ľudí vníma večernú dostupnosť priestorov pozitívne.

Na druhej strane **12,8 %** respondentov uviedlo „**skôr nie**“ a približne **7,8 %** odpovedalo „**nie**“. Významný podiel respondentov (**20 %**) zvolil možnosť „**neviem**“, čo môže naznačovať neistotu alebo nedostatok informácií o večernej prevádzke dostupných priestorov.

Výsledky poukazujú na to, že hoci väčšina mládeže deklaruje určitú mieru večernej dostupnosti priestorov, existuje výrazná skupina mladých ľudí, ktorí buď priestory večer využívať nemôžu, alebo si nie sú istí ich dostupnosťou.

V kontexte predchádzajúcich zistení (otázky č. 8 a č. 10) je zrejmé, že večerné hodiny nepredstavujú dominantný preferovaný čas pre organizované aktivity, pričom obmedzená alebo neistá dostupnosť priestorov môže tento trend ďalej posilňovať. Analýza otázok č. 8, č. 10 a č. 13 poukazuje na zaujímavý nesúlad medzi dostupnosťou priestorov vo večerných hodinách a preferenciou mladých ľudí využívať tento čas na organizované aktivity. Na druhej strane večerné hodiny (18:00 – 22:00)

nepatria medzi preferované časy pre organizované aktivity a iba približne štvrtina respondentov má večer pevne naplánovaný program.

Tento nesúladi opäť naznačuje, že samotná dostupnosť priestoru automaticky neznamená jeho atraktívne využívanie. Večerné hodiny sú pre značnú časť mládeže spojené s únavou, domácou prípravou alebo individuálnym trávením času v domácom prostredí.

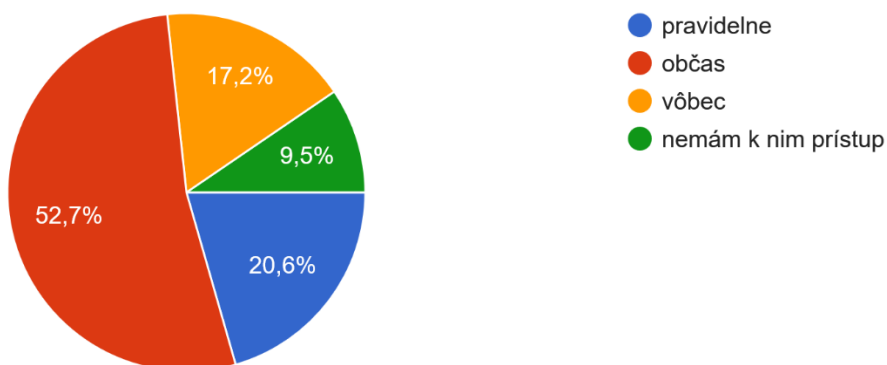
Zároveň však viac ako tretina mladých ľudí uvádza, že večer nemá žiadny program, čo predstavuje potenciálny priestor pre ciele a tematicky zaujímavé aktivity.

Pri uvažovaní o večerných aktivitách je dôležité myslieť na to, že mladí ľudia nemajú rovnaké podmienky. Internátni študenti, mládež z krajského mesta a mladí ľudia z menších okresov s obmedzenou dopravnou dostupnosťou majú odlišné možnosti pohybu, dostupnosť dopravy a režim, ktoré môžu výrazne ovplyvňovať ich ochotu a schopnosť zapájať sa do večerných aktivít.

Otázka č. 14: Miera využívania dostupných voľnočasových priestorov

14. Ak máš k týmto priestorom prístup, využívaš ich?

3 069 odpovedí

Graf 14 Miera využívania dostupných voľnočasových priestorov

Graf č. 14 znázorňuje do akej miery využívajú priestory, ku ktorým majú prístup. Pravidelné využívanie priestorov uviedlo **20,6 %** respondentov. Viac ako polovica mladých ľudí (**52,7 %**) priestory využíva iba **občas**. To naznačuje, že priestory síce existujú a sú dostupné, avšak nepredstavujú stabilnú súčasť každodenného režimu mládeže.

Naopak, **17,2 %** respondentov uviedlo, že priestory nevyužíva **vôbec**, a **9,5 %** deklarovalo, že k nim „nemá prístup“.

Výsledky poukazujú na to, že hoci značná časť mládeže má k dispozícii určité priestory (otázka č. 12), ich využívanie nie je systematické. Dominantným modelom je príležitostné alebo sporadické využívanie.

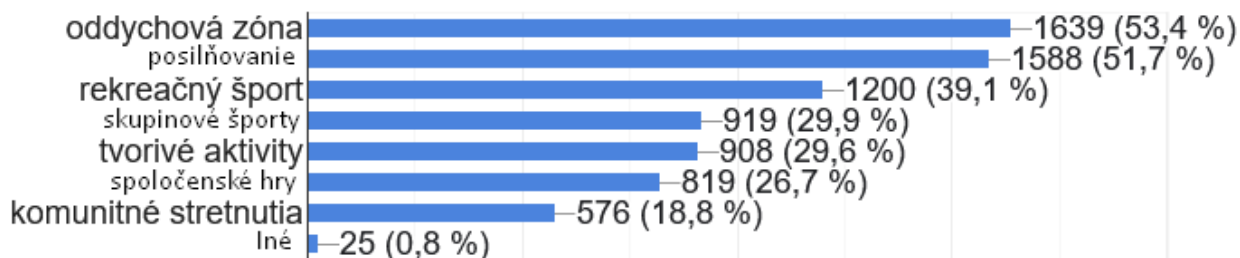
Politika práce s mládežou by sa mala teda zamerať nielen na zabezpečenie prístupu k priestorom, ale aj na ich programovú aktiváciu, motiváciu k pravidelnému využívaniu a vytváranie dôvodov, prečo sa mladí ľudia do týchto priestorov vracajú opakovane.

POTREBY A ZÁUJEM MLÁDEŽE

Otázka č. 15: Záujem o voľnočasové aktivity

15. O aké voľnočasové aktivity by si mal/a záujem? (môžeš označiť viac odpovedí)

3 069 odpovedí

Graf 15 Záujem o voľnočasové aktivity

Graf č. 15 prezentuje odpovede respondentov na otázku, o aké voľnočasové aktivity by mali záujem. Najväčší záujem bol zaznamenaný o **oddychovú zónu**, ktorú označilo 53,4 % respondentov. Veľmi podobný záujem prejavili mladí ľudia o **posilňovanie** (51,7 %). Nasleduje **rekreačný šport** (39,1 %), **skupinové športy** (29,9 %) a **tvorivé aktivity** (29,6 %).

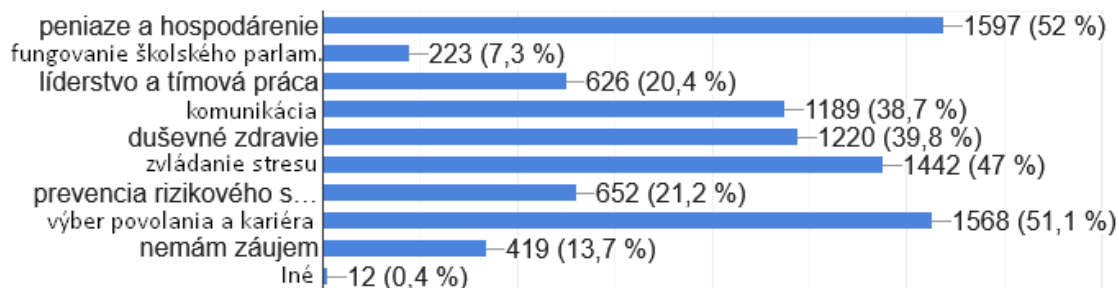
O **spoločenské hry** prejavilo záujem 26,7 % respondentov a **komunitné stretnutia** označilo 18,8 % respondentov. Iné aktivity uviedlo 0,8 % respondentov.

Výsledky ukazujú, že mladí ľudia majú najväčší záujem o aktivity spojené s oddychom a pohybom. Výrazný záujem o oddychovú zónu, posilňovanie a rekreačný šport zároveň poukazuje na preferenciu aktivít, ktoré môžu byť realizované flexibilne a bez potreby pravidelného alebo dlhodobého záväzku. Záujem o tvorivé aktivity, spoločenské hry a komunitné stretnutia zároveň vytvára priestor aj pre rozvoj neformálnych sociálnych a komunitných aktivít.

Otázka č. 16: Záujem o vzdelávacie a rozvojové aktivity

16. O aké vzdelávacie alebo rozvojové aktivity by si mal/a záujem? (môžeš označiť viac odpovedí)

3 069 odpovedí

Graf 16 Záujem o vzdelávacie a rozvojové aktivity

Graf č. 16 prezentuje odpovede respondentov na otázku, o aké vzdelávacie alebo rozvojové aktivity by mali záujem. Najväčší záujem mladí ľudia prejavili o tému **peniaze a hospodárenie**, ktorú označilo 52 % respondentov. Takmer rovnaký záujem bol o oblasť **výberu povolania a kariéry** – 51,1 % respondentov. Výrazne zastúpenou témou bolo aj **zvládanie stresu**, o ktoré má záujem 47 % respondentov.

Nasledujú témy **duševného zdravia** (39,8 % respondentov) a **komunikácie** – 38,7 % respondentov. Menší, ale stále významný záujem prejavili mladí o **prevenciu rizikového správania** – 21,2 % respondentov a **líderstvo a tímovú prácu** – 20,4 % respondentov. Najnižší záujem spomedzi ponúkaných tém bol o **fungovanie školského parlamentu**, ktoré označilo 7,3 % respondentov.

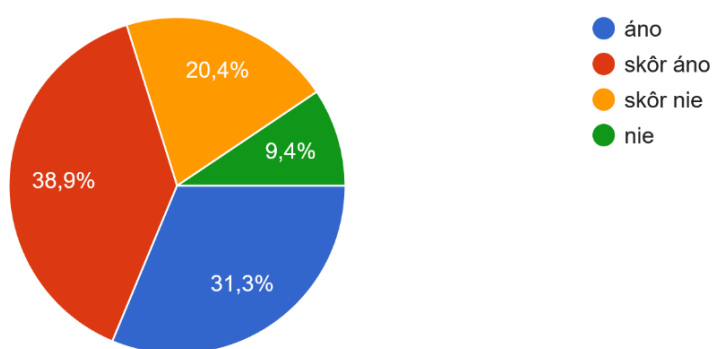
Možnosť „nemám záujem“ označilo 419 respondentov (13,7 %) a inú možnosť uviedlo 12 respondentov (0,4 %).

Výsledky ukazujú, že mladí ľudia majú najväčší záujem o praktické témy využiteľné v každodennom a budúcom pracovnom živote, predovšetkým finančnú gramotnosť, kariérnu orientáciu a zvládanie stresu. Výrazný záujem o duševné zdravie a komunikáciu zároveň poukazuje na potrebu rozvíjať aktivity zamerané na psychickú pohodu a medziľudské zručnosti. Analýza otázok č. 9, č. 15 a č. 16 umožňuje identifikovať rozdiel medzi aktuálnym spôsobom trávenia voľného času mládeže a ich deklarovaným záujmom o nové aktivity.

Otázka č. 17: Záujem o pravidelný večerný program pre mládež

17. Uvítal/a by si pravidelný večerný program pre mladých? (šport, voľný čas, vzdelávanie)?

3 069 odpovedí

Graf 17 Záujem o pravidelný večerný program pre mládež

Graf č. 17 prezentuje odpovede respondentov na otázku, či by uvítali pravidelný večerný program pre mladých. Kladnú odpoveď („**áno**“) uviedlo **31,3 %** respondentov a ďalších **38,9 %** odpovedalo „**skôr áno**“. Spolu teda 70,2 % mladých ľudí má pozitívny postoj k možnosti pravidelného večerného programu. Naopak, **20,4 %** respondentov zvolilo možnosť „**skôr nie**“ a **9,4 %** odpovedalo „**nie**“, čiže negatívny postoj k večernému programu má 29,8%.

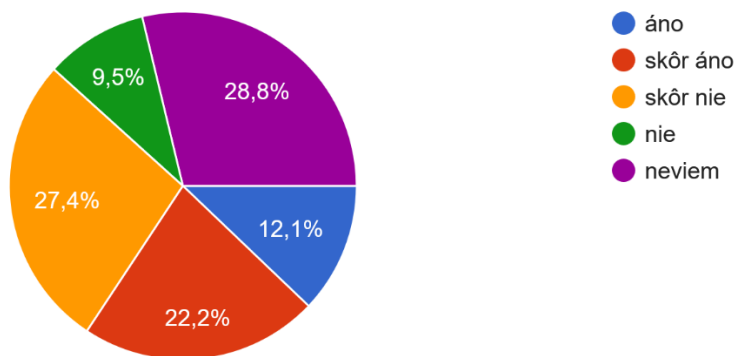
Tieto výsledky poukazujú na výrazný záujem o ponuku večerných aktivít, i keď sa pri otázke č. 8 zistilo, že večerný čas nie je primárne preferovaným časom pre organizované aktivity, čo môže byť dôsledkom únavy, školských povinností, dopravných obmedzení alebo nedostatočne nastavenej ponuky aktivít pre mladých. Ak budú zohľadnené časové možnosti, bezpečnosť a dostupnosť, môže večerný čas slúžiť ako vhodné doplnenie existujúcej ponuky voľnočasových aktivít.

INTERNÁTY A KOMUNITNÁ PRÁCA

Otázka č. 18: Hodnotenie voľnočasových možností na internátoch

18. Myslíš si, že študenti mládež na internátoch má dosť dostatok možností na zmysluplné trávenie voľného času?

3 069 odpovedí

Graf 18

Graf č. 18 znázorňuje odpovede respondentov na otázku, či majú študenti bývajúci na internátoch dostatok možností na zmysluplné trávenie voľného času. Odpoveď („**áno**“)

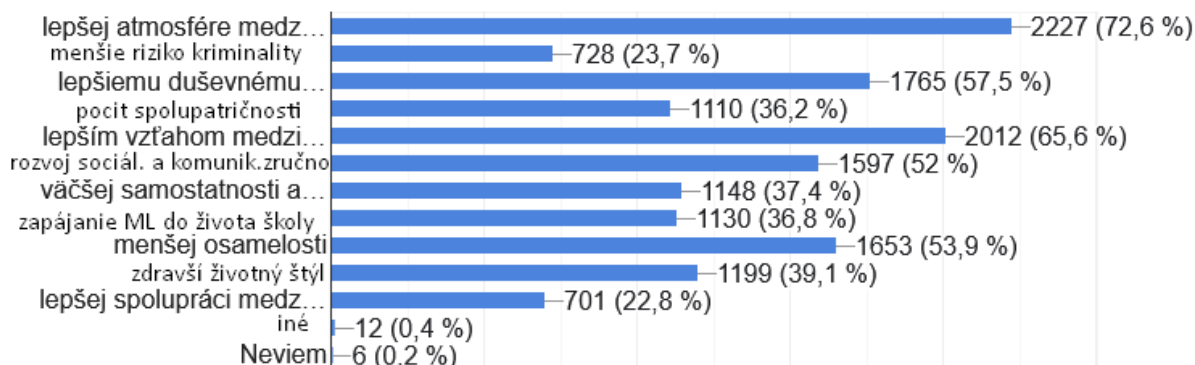
uviedlo **12,1 %** respondentov a ďalších **22,2 %** zvolilo možnosť „**skôr áno**“. Spolu teda približne **34,3 %** respondentov hodnotí situáciu **pozitívne**. Naopak, **27,4 %** respondentov odpovedalo „skôr nie“ a **9,5 %** „nie“, čo predstavuje spolu **36,9 % negatívnych** odpovedí. Významný podiel respondentov (**28,8 %**) uviedol možnosť „**neviem**“, čo môže naznačovať rozdielnu kvalitu ponuky medzi jednotlivými internátni alebo nedostatočnú informovanosť o dostupných aktivitách.

Zo zistení dotazníka vyplýva, že ponuka voľnočasových aktivít na internátoch nie je vnímaná ako jednoznačne dostatočná a cieleňá podpora večerných programov pre internátnych žiakov môže prispieť k efektívnejšiemu využitiu potenciálu internátneho prostredia a k posilneniu k aktívnemu tráveniu voľného času.

Otázka č. 19: Očakávané prínosy kvalitného voľnočasového programu

19. Podľa teba by dobrý voľnočasový program pomohol k:
(môžeš označiť viac odpovedí)

3 069 odpovedí

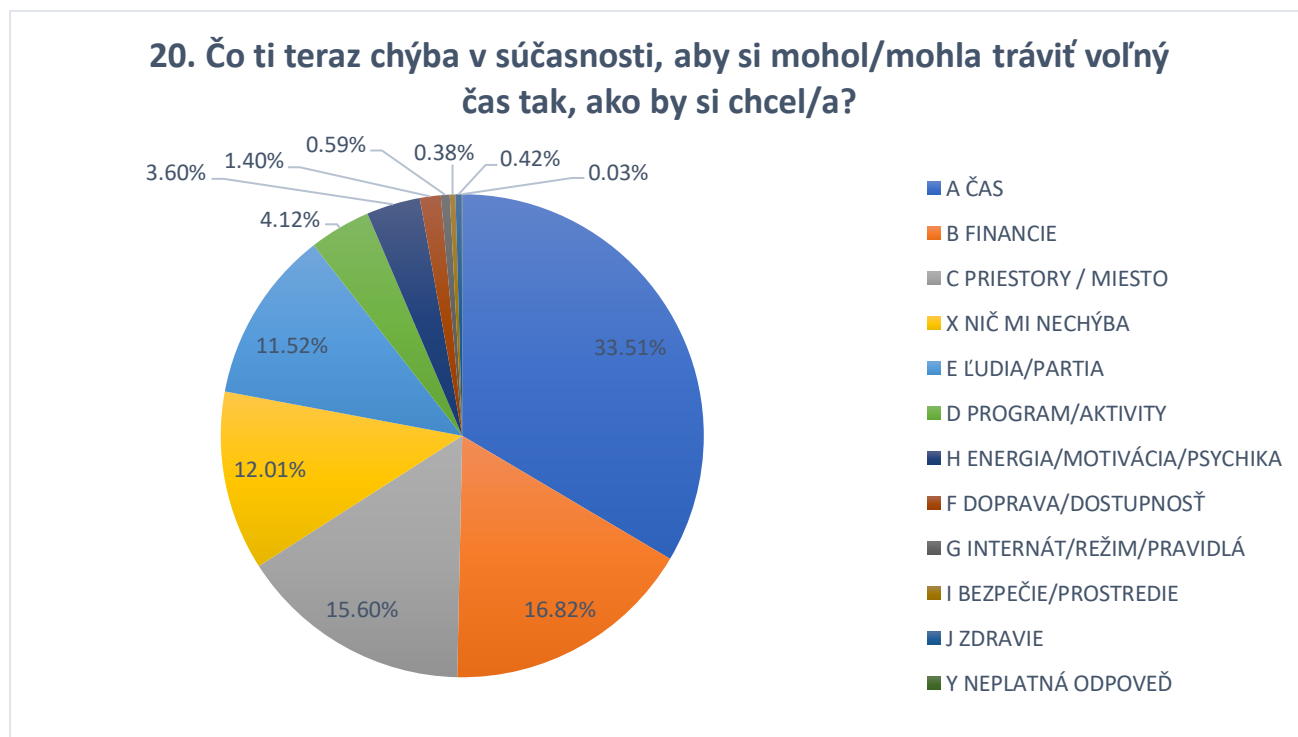
Graf 19 Očakávané prínosy kvalitného voľnočasového programu

Graf č. 19 znázorňuje, v čom by podľa respondentov mohol pomôcť vhodný voľnočasový program. Najvyšší podiel respondentov uviedol, že kvalitný voľnočasový

program by prispel k **lepšej atmosfére medzi mladými ľuďmi (72,6 %)** a k **zlepšeniu vzťahov medzi nimi (65,6 %)**. Významné zastúpenie má aj prínos v oblasti **zlepšenia duševného zdravia (57,5 %)** a **zníženia osamelosti (53,9 %)**. Viac ako polovica respondentov zároveň uvádza, že voľnočasové aktivity by podporili **väčšiu samostatnosť, rozvoj sociálnych a komunikačných zručností (52 %)**. **Zlepšenie spolupráce medzi mladými** uviedlo **22,8 %** respondentov.

Dané výsledky smerujú k tomu, že mládež nevníma voľnočasové aktivity primárne len ako „zábavu“, ale aj ako nástroj sociálneho a osobnostného rozvoja. Dominantné sú sociálne väzby, atmosféra a duševná pohoda. To nám signalizuje, že voľnočasové aktivity majú potenciál plniť funkciu v oblasti budovania vzťahov, podpory duševného zdravia, prevencie osamelosti a rozvoja sociálnych kompetencií (napr. komunikačné zručnosti, rozvoj tímovej spolupráce, a i.).

Otázka č. 20: Identifikované bariéry trávenia voľného času

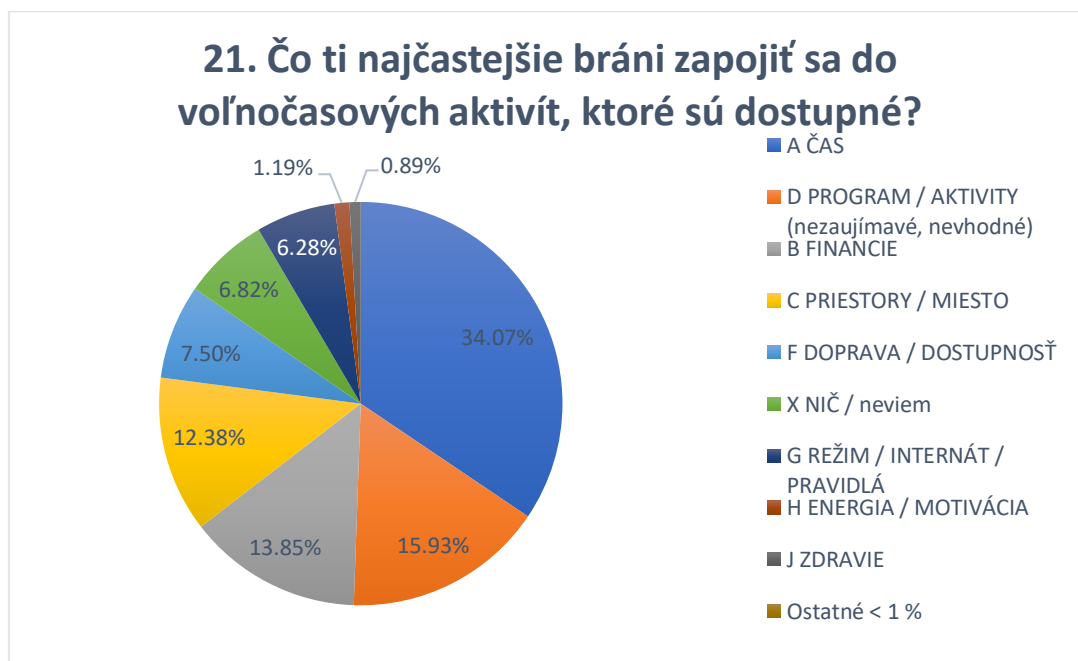

Graf 20 Identifikované bariéry trávenia voľného času

Graf č. 20 znázorňuje odpovede respondentov na otázku, čo im aktuálne chýba, aby mohli tráviť voľný čas tak, ako si predstavujú. Najvýraznejšou bariérou, prekážkou, je **nedostatok času (33,51 %)**. Druhou najčastejšie uvádzanou prekážkou sú **financie (16,82 %)**, nasledované nedostatkom **vhodných priestorov alebo miesta (15,60 %)**. Významný podiel respondentov uviedol, že im **nechýba nič (12,01 %)** alebo že im chýba **partia/ludia (11,52 %)**. Ostatné bariéry, ako napr. **program/aktivity (4,12 %)**, **energia/motivácia/psychika (3,60 %)**, **doprava/dostupnosť (1,40 %)**, **internátne pravidlá (0,59 %)**, **bezpečie/prostredie (0,42 %)** a **zdravotné dôvody (0,38 %)**, sa vyskytujú v nižšom percentuálnom zastúpení.

Výsledky poukazujú na to, že najzásadnejšou prekážkou nie je absencia samotnej ponuky voľnočasových aktivít, ale obmedzená časová kapacita mladých ľudí. Finančné a priestorové faktory predstavujú sekundárne, no stále významné bariéry. Zistenia tak naznačujú, že strategicky efektívnejším riešením než samotné rozširovanie ponuky je prispôbenie formátu aktivít reálnym časovým možnostiam mládeže, posilnenie ich finančnej dostupnosti a aktivácia existujúcich priestorov.

Otázka č. 21 Najčastejšie prekážky účasti na voľnočasových aktivitách

Graf 21 Najčastejšie prekážky účasti na voľnočasových aktivitách

Graf č. 21 znázorňuje odpovede respondentov na otázku, čo im najčastejšie bráni zapojiť sa do voľnočasových aktivít, ktoré sú v ich okolí dostupné.

Najvýraznejšou bariérou je **nedostatok času (34,07 %)**, druhou najčastejšie uvádzanou prekážkou je **nevhodnosť/nezaujímavosť programu (15,93 %)**, potom nasledujú **finančné dôvody (13,85 %)** a **nedostatok vhodných priestorov alebo miesta (12,38 %)**. Významnú úlohu zohráva aj **doprava a dostupnosť (7,50 %)**. Menší podiel respondentov uviedol ako prekážku **režimové obmedzenia alebo internátne pravidlá (6,28 %)**. Konkrétne **6,82 %** respondentov uviedlo, že buď im nič nebráni, alebo nemajú vedomosť o nejakej prekážke. Motivácia respondentov predstavuje len **1,19 %** a zdravie **0,89 %**.

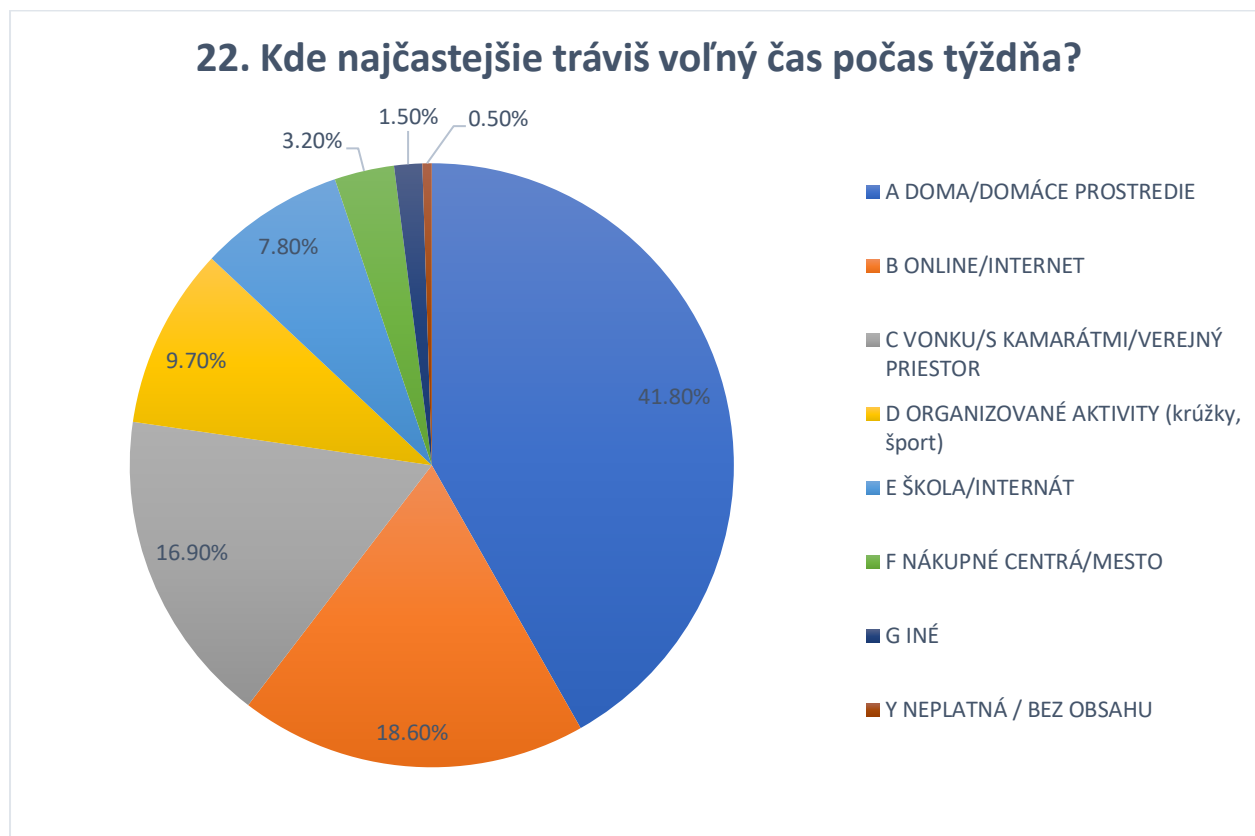
Výsledky nám ukazujú, že aj v prípade existujúcej ponuky dominantnou bariérou je časová kapacita mladých ľudí. Významnú úlohu však zohráva aj kvalita a atraktivita programu. **15,93 %** respondentov uvádza, že dostupné aktivity **nepovažuje za zaujímavé alebo vhodné**. To naznačuje, že problém nespočíva výlučne v množstve ponuky, ale aj v jej obsahovom nastavení a schopnosti reagovať na potreby mládeže.

Finančné a priestorové faktory ostávajú významné, no v porovnaní s otázkou č. 20 sa ešte výraznejšie ukazuje dôležitosť zamerania a obsahu aktivít.

Analýza otázok č. 20 a č. 21 nám umožnila identifikovať rozdiel medzi všeobecne vnímanými bariérami trávenia voľného času a konkrétnymi prekážkami zapojenia sa do existujúcich aktivít. V oboch otázkach sa ako najvýraznejší limitujúci faktor opakovane objavuje nedostatok času. Časová kapacita tak predstavuje systematickú a najvýznamnejšiu bariéru zapojenia sa do voľnočasových aktivít. Ide o faktor, ktorý nie je priamo viazaný na kvalitu alebo množstvo ponuky, ale na každodenný režim mladých ľudí.

Medzi sekundárne bariéry patria: financie resp. finančné dôvody, nedostatok vhodných priestorov.

Otázka č. 22: Miesto trávenia voľného času počas pracovného týždňa

Graf 22 Miesto trávenia voľného času počas pracovného týždňa

Graf č. 22 znázorňuje, kde mladí ľudia najčastejšie trávia svoj voľný čas počas pracovného týždňa. Najväčší podiel respondentov uviedol, že voľný čas trávi **doma alebo v domácom prostredí (41,8 %)**. Druhou najčastejšou odpoveďou je **online prostredie/internet (18,6 %)**. Spolu tak domáce a digitálne prostredie predstavujú viac ako 60 % dominantného priestoru trávenia voľného času. Nasleduje trávenie času vonku s **kamarátmi alebo vo verejnom priestore (16,9 %)**. **Organizované aktivity** (krúžky, šport) uviedlo **9,7 %** respondentov. Čas strávený v **škole alebo na internáte** predstavuje **7,8 %**. **Nákupné centrá alebo mestské prostredie** uviedlo **3,2 %** respondentov. Ostatné možnosti majú marginálne zastúpenie.

Výsledky potvrdzujú výraznú orientáciu voľného času do súkromného a digitalizovaného prostredia. Organizované aktivity tvoria menšinový model trávenia voľného času počas týždňa.

Z hľadiska práce s mládežou to znamená:

- voľný čas sa presúva do domáceho a online prostredia,
- komunitné a organizované formy sú doplnkové,
- verejný priestor má síce význam, ale nie dominantný charakter,
- samostatná fyzická dostupnosť aktivít nezaručuje ich využívanie.

Tieto zistenia korešpondujú s identifikovanými bariérami, najmä s časovou zaneprázdnenosťou, finančnými limitmi a dostupnosťou aktivít, a tak naznačujú, že samotná fyzická dostupnosť aktivít automaticky nevedie k ich využívaniu. Významnú úlohu zohráva aj flexibilita, atraktivita programu a miera záväzku spojená s účasťou.

Zhrnutie výsledkov

Analýza dotazníka „Voľný čas mládeže v Trenčianskom kraji“ poskytla komplexný obraz o spôsoboch trávenia voľného času stredoškolskej mládeže, o jej potrebách, preferenciách a bariérach zapájania sa do voľnočasových aktivít.

Výsledky potvrdzujú, že **dominantným modelom trávenia voľného času** počas pracovného týždňa je **oddych, online prostredie a neformálne stretávanie sa s rovesníkmi**. Domáce a digitálne prostredie spolu predstavujú dominantné miesto trávenia voľného času pre viac ako 60 % respondentov, zatiaľ čo organizované aktivity predstavujú menšinový spôsob trávenia voľného času.

Z hľadiska časovej kapacity disponujú približne dve tretiny respondentov aspoň dvoma hodinami voľného času denne, avšak takmer tretina mládeže uvádza výrazne obmedzený časový priestor. **Nedostatok času** sa zároveň v oboch bariérových otázkach opakovane objavuje ako najvýznamnejšia prekážka zapájania sa do aktivít (cca 33 – 34 %). Sekundárne bariéry predstavujú **financie, dostupnosť vhodných priestorov** a v prípade existujúcej ponuky aj **nezaujímavosť alebo nevhodnosť programu**.

Hoci väčšina respondentov deklaruje určitú mieru dostupnosti voľnočasových priestorov vo svojom okolí, ich využívanie je prevažne príležitostné. Ukazuje sa tak rozdiel medzi fyzickou existenciou infraštruktúry a jej pravidelným využívaním.

V oblasti potrieb a záujmu bol najväčší záujem zaznamenaný o **oddychové zóny (53,4 %), posilňovanie (51,7 %) a rekreačný šport (39,1 %)**. Zaujímavým zistením je postoj k večerným aktivitám. Hoci večerné hodiny nepatria medzi primárne preferované časy pre organizované aktivity, **približne 70 % respondentov vyjadrilo pozitívny postoj k možnosti pravidelného večerného programu**. Tento výsledok poukazuje na potenciál cielených a vhodne nastavených aktivít, najmä pre internátnych študentov a mládež v školských centrách.

Celkovo možno konštatovať, že voľnočasové správanie mládeže nie je primárne dôsledkom nezájmu o aktivity, ale je ovplyvnené kombináciou časových možností, finančnej dostupnosti, atraktivity programu a lokálnych podmienok. Zistenia vytvárajú

relevantný podklad pre plánovanie a strategické smerovanie práce s mládežou v Trenčianskom kraji.

Odporúčania pre prax

Na základe výsledkov dotazníka „Voľný čas mládeže v Trenčianskom kraji“ možno formulovať nasledovné odporúčania pre plánovanie a realizáciu aktivít v oblasti práce s mládežou:

- **Prispôbiť čas realizácie aktivít možnostiam mladých ľudí** – najpreferovanejší sa podľa výskumu ukazuje čas bezprostredne po skončení vyučovania, najmä v rozmedzí medzi 14:00 – 18:00 hod.
- **Pracovať s flexibilnými formátmi, ktoré umožňujú mladým ľuďom zapojiť sa aj bez potreby dlhodobého záväzku/členstva alebo pravidelnej účasti** – podpora flexibilných foriem trávenia voľného času napr. otvorené priestory, ktoré umožnia mladým ľuďom prísť aj bez registrácie, podľa vlastného záujmu využiť ponúkaný program. Priestory pre mládež by preto nemali byť vnímané iba ako miesta realizácie organizovaných podujatí, ale aj ako **bezpečné prostredie pre stretávanie, oddych a neformálne trávenie voľného času**.
- **Vytvárať obsahovo atraktívne aktivity** – výsledky ukazujú, že problémom nie je iba dostupnosť aktivít, ale aj ich obsah. **Nezaujímavosť alebo nevhodnosť programu predstavuje druhú najčastejšiu prekážku zapojenia** sa do už dostupných aktivít. Pri tvorbe programu je preto potrebné pravidelne zisťovať záujmy mladých ľudí a zapájať ich priamo do plánovania a tvorby aktivít.
- **Oživiť už existujúce priestory namiesto vytvárania nových priestorov** – **skôr vytvoriť dôvody, prečo sa do týchto priestorov budú mladí ľudia opakovane vracat'**. Samotná existencia priestoru podľa výsledkov dotazníka automaticky nevedie k jeho pravidelnému využívaniu. Pravidelné využívanie dostupných priestorov uviedlo iba 20,6 % respondentov, zatiaľ čo 52,7 % ich využíva iba občas.
- **Znižovať finančné a dopravné bariéry** – financie patria medzi najvýznamnejšie identifikované bariéry trávenia voľného času a pri zapájaní sa do existujúcich aktivít zohráva úlohu aj ich dopravná dostupnosť. Odporúča sa preto podporovať bezplatné alebo cenovo dostupné aktivity a prihliadať na

dopravnú dostupnosť, najmä v prípade mladých ľudí dochádzajúcich z menších miest a obcí.

- **Rozvíjať prakticky orientované vzdelávacie aktivity** – pri plánovaní aktivít je vhodné vychádzať z tém, o ktoré samotní respondenti prejavili najväčší záujem. Ide predovšetkým o finančnú gramotnosť (52 %), výber povolania a kariéru (51,1 %), zvládanie stresu (47 %), duševné zdravie (39,8 %) a komunikáciu (38,7 %).
- **Cielene využiť potenciál večerných programov** – i keď večerné hodiny nie sú primárne preferovaným časom organizovaných aktivít, 70,2 % respondentov vyjadrilo pozitívny postoj k možnosti pravidelného večerného programu pre mladých. Večerný program preto môže predstavovať vhodné tzv. doplnenie ponuky, avšak nemal by byť nastavený ako „univerzálne riešenie pre všetkých“. Potrebne je zohľadniť dopravu, bezpečnosť, školské povinnosti a rozdielne podmienky internátnych a dochádzajúcich študentov.
- **Posilniť programovú ponuku pre internátnych študentov** – výsledky jednoznačne neukazujú pozitívne hodnotenie možností zmysluplného trávenia voľného času na internátoch. Pozitívne ich hodnotilo 34,3% respondentov, zatiaľ čo 36,9% ich hodnotilo negatívne.
- **Vytvárať aktivity podporujúce sociálne vzťahy** – respondenti od kvalitného voľnočasového programu očakávajú predovšetkým lepšiu atmosféru medzi mladými ľuďmi (72,6 %), zlepšenie vzťahov (65,6 %), podporu duševného zdravia (57,5 %) a zníženie osamelosti (53,9 %). **Pri plánovaní aktivít je preto vhodné klásť dôraz nielen na samotný obsah aktivít, ale aj na vytváranie bezpečného prostredia a budovanie vzťahov.**
- **Zapájanie mladých ľudí do tvorby aktivít** – participácia mladých ľudí – do navrhovania a hodnotenia.

Výsledky analýzy poukazujú na to, že **klúčovým predpokladom úspešnej práce so stredoškolskou mládežou je vytváranie časovo dostupných, finančne nenáročných, obsahovo atraktívnych a flexibilných aktivít, ktoré reflektujú na reálne potreby mladých ľudí.** Samotná existencia priestoru pre mladých ľudí nie je zárukou jeho využívania. Rozhodujúca je jeho dostupnosť, obsah a miera zapojenia mladých ľudí do tvorby aktivít.

Záver

Analýza potrieb stredoškolskej mládeže v Trenčianskom kraji priniesla poznatky o spôsoboch trávenia voľného času mladých ľudí, ich potrebách a preferenciách, ako aj o faktoroch, ktoré ovplyvňujú ich zapájanie sa do voľnočasových aktivít. Výsledky dotazníka zároveň poukázali na viaceré súvislosti medzi množstvom voľného času, dostupnosťou priestorov, ich reálnym využívaním a záujmom mladých ľudí o konkrétne formy aktivít.

Zistenia ukazujú, že voľný čas stredoškolskej mládeže je počas pracovného týždňa výrazne orientovaný na oddych, online prostredie a neformálne stretávanie sa s rovesníkmi. Organizované aktivity predstavujú menšiu časť spôsobov trávenia voľného času. Zároveň sa však nepreukazuje všeobecný nezáujem mladých ľudí o aktivity. Porovnanie aktuálneho spôsobu trávenia voľného času s deklarovaným záujmom poukazuje na rozdiel medzi tým, ako mladí ľudia svoj voľný čas v súčasnosti reálne trávia, a aktivitami, o ktoré by mali záujem.

Respondenti deklarovali záujem o oddychové, športové, komunitné aj rozvojové aktivity, pričom v oblasti vzdelávacích a rozvojových aktivít bol najväčší záujem zaznamenaný o témy finančnej gramotnosti, výberu povolania a kariéry, zvládania stresu, duševného zdravia a komunikácie.

Za jedno z kľúčových zistení možno považovať **rozdiel medzi existenciou voľnočasových možností a ich reálnym využívaním. Samotná dostupnosť priestoru alebo aktivity automaticky nevedie k pravidelnému zapájaniu mladých ľudí. Rozhodujúcu úlohu zohrávajú najmä časové možnosti mladých ľudí, finančná dostupnosť, atraktivita a obsah programu, ako aj lokálne podmienky, najmä dostupnosť aktivít a priestorov či rozdielne možnosti mladých ľudí žijúcich v mestách a obciach.**

Výsledky preto poukazujú na **potrebu** posunúť pozornosť od samotného rozširovania ponuky aktivít a priestorov k ich efektívnemu, atraktívnemu a participatívne využívaniu. Pri **plánovaní aktivít** je potrebné prihliadať na **reálne časové možnosti**

stredoškolskej mládeže, pracovať s flexibilnými formátmi, podporovať finančnú dostupnosť a vytvárať bezpečné prostredie umožňujúce organizované aj neformálne stretávanie mladých ľudí.

Dôležitým predpokladom ďalšieho rozvoja práce s mládežou je zároveň jej **aktívne zapájanie do tvorby ponuky**. Participácia mladých ľudí by nemala zostať iba súčasťou zisťovania ich potrieb, ale mala by pokračovať aj pri navrhovaní, realizácii a hodnotení konkrétnych aktivít a programov. Takýto prístup umožňuje pružnejšie reagovať na meniace sa potreby mladých ľudí a vytvárať aktivity, s ktorými sa dokážu stotožniť.

Realizovaný výskum tak predstavuje východiskový podklad pre ďalšie plánovanie a smerovanie práce so stredoškolskou mládežou v Trenčianskom kraji. Získané poznatky môžu byť využité pri nastavovaní aktivít a rozvoji existujúcich priestorov, ako aj pri tvorbe ďalších opatrení reagujúcich na potreby mladých ľudí.

Výsledky zároveň **potvrdzujú význam pravidelného zisťovania potrieb mládeže** a ich premietania do konkrétnych rozhodnutí a opatrení. Cieľom ďalších krokov by preto malo byť vytváranie takých podmienok pre trávenie voľného času, ktoré budú vychádzať nielen z toho, čo je mladým ľuďom dostupné, ale predovšetkým z toho, čo reálne potrebujú, využívajú a o čo majú záujem.

Proces analýzy potrieb stredoškolskej mládeže v Trenčianskom kraji

Vyhodnotenie dotazníka „Voľný čas mládeže v Trenčianskom kraji“

Tvorba dotazníka:

*Krajský mládežnícky parlament Trenčianskeho samosprávneho kraja (KMP TSK)
v spolupráci s Krajským centrom voľného času v Trenčíne (KCVČ)*

Spracovanie a vyhodnotenie výsledkov:

Krajské centrum voľného času v Trenčíne (KCVČ) v spolupráci s Krajským mládežníckym parlamentom Trenčianskeho samosprávneho kraja (KMP TSK)

Distribúcia a šírenie dotazníka:

KMP TSK v spolupráci s KCVČ Trenčín

Odbor školstva TSK

Oddelenie komunikácie a medzinárodných vzťahov TSK

Stredné školy v Trenčianskom kraji (riaditelia, školské parlamenty, pedagógovia)

Mládežnícke parlamenty Trenčianskeho kraja a partnerské organizácie

Trenčín, 2026